

Workshop 2.7

Lokaal beleid seksuele gezondheid: is er nog hoop voor de burger?

Cor Blom, Soa Aids Nederland
Ineke van der Vlugt & Milleke de Neef, Rutgers
WPF

Nationaal Congres Soa*Hiv*Seks
1 December 2011

SOAIDS

RutgersWPF

Sinds 2010:

2

Handreiking Gezonde Gemeente: seksuele gezondheid

Hoewel de meeste Nederlanders 'seksueel gezond' leven, zijn er zorgwekkende ontwikkelingen. Zo heeft een op de drie vrouwen ooit seksueel geweld meegemaakt, is het aantal ongeplande (tiener)zwangerschappen en (herhaalde) abortussen relatief hoog en stijgt het aantal mensen met een seksueel overdraagbare aandoening (soa). Dit heeft niet alleen gevolgen voor de slachtoffers, maar ook voor de samenleving. Seksuele gezondheid is één van de thema's in de Handreiking Gezonde Gemeente, die helpt bij het opstellen, uitvoeren en evalueren van gemeentelijk gezondheidsbeleid. In deze samenvatting leest u welke mogelijkheden gemeenten hebben om samen met partnerorganisaties seksueel gezond gedrag op peil te houden, waar nodig te bevorderen en te investeren in jongeren die seksueel actief worden. De volledige handreiking vindt u op www.loketgezondleven.nl.

Te vinden op Loketgezondleven.nl

3

Loketgezondleven.nl

Home Interventies Settings Infopunt Professionals Versterkt CGL

zoek

Gezonde Gemeente

- > Nieuw in de handreiking
- > Advies en ondersteuning
- > Veelgestelde vragen
- > Checklist Gezonde Gemeente
- > Context
- > Randvoorwaarden
- > Beleidscyclus
- > Roken
- > Overgewicht
- > Depressie
- > Alcohol

Seksuele gezondheid

- > Cijfers en feiten
- > Aanknopingspunten
- > Een integrale aanpak
- > Randvoorwaarden
- > Doelstellingen formuleren
- > Een mix van interventies
- > Samenwerking
- > Evaluatie
- > Interventieoverzicht
- > Letsel
- > Interventieoverzichten
- > Gezonde School
- > Gezonde Wijk
- > Gezond Werk

[Loket Gezond Leven](#) > [Settings](#) > [Gezonde Gemeente](#) > Seksuele gezondheid

Seksuele gezondheid

In dit themadeel leest u welke mogelijkheden gemeenten hebben om samen met partnerorganisaties seksueel gezond gedrag op peil te houden, waar nodig te bevorderen en te investeren in jongeren die seksueel actief worden. Naast concrete voorbeelden van beleidsdoelen en een integrale aanpak komen ook de randvoorwaarden en evaluatie van beleid en uitvoering aan bod. Tot slot vindt u tips, praktijkvoorbeelden, een digitaal interventieoverzicht en links naar relevante websites.

Hoewel de meeste Nederlanders 'seksueel gezond' leven, zijn er zorgwekkende ontwikkelingen. Zo heeft een op de drie vrouwen ooit seksueel geweld meegemaakt, is het aantal ongeplande (tiener)zwangerschappen en (herhaalde) abortussen relatief hoog en stijgt het aantal mensen met een seksueel overdraagbare aandoening (soa).

Welke onderwerpen vindt u hier?

- Cijfers en feiten
- Aanknopingspunten
- Een integrale aanpak
- Randvoorwaarden
- Doelstellingen formuleren
- Een mix van interventies
- Samenwerking
- Evaluatie
- Interventieoverzicht

Inhoudsopgave en printversie

- Inhoudsopgave van het thema 'Seksuele gezondheid'
- Printversie van het thema 'Seksuele gezondheid'

Factsheet:

Hulpmiddel voor gemeentelijk beleid

4

Peiling 1

5

Aan het begin van de workshop werd de deelnemers gevraagd:

Zijn er kansen voor seksuele gezondheid in gemeentelijk beleid?

Ja! Zeggen 20 van de 32 deelnemers

Update: ontwikkelingen sinds 2010

6

Kansen:

- Rijksnota Gezondheid dichtbij benoemt seksuele gezondheid (voor het eerst!)
- Rijksnota prioriteert seksuele gezondheid bij verhogen weerbaarheid jeugd
- Nu rijksnota er is moeten gemeenten binnen 2 jaar nieuwe lokale nota maken
- Seksualiteit en seksuele diversiteit komt in kerndoelen onderwijs
- Anticonceptiemiddelen vergoeding blijft in basispakket (tot 21 jaar)
- Wet meldcode huiselijk geweld (2012) zorgt voor aandacht seksueel geweld
- Integratie soa en sense zorg (ASG regeling)

Update: ontwikkelingen sinds 2010

7

Uitdagingen:

- Seksuele gezondheid geen vanzelfsprekend thema voor gemeente
- Landelijke campagnes afgeslankt
- Weinig evaluatie beleid, onvoldoende lokale cijfers voor onderbouwing
- Weinig continuering van beleid
- Bezuinigingen: her-prioriteringen

Maar uitdagingen stimuleren tot:

- Nadenken over prioriteiten
- Efficiënter samenwerken met ketenpartners
- Krachten bundelen

Reflectie: praktijkervaring

8

Bespreking praktijkervaringen met ontwikkeling gemeentelijk beleid seksuele gezondheid levert de volgende tips op:

- Leg verbindingen binnen de GGD (AGZ, GVO, JGZ)
- Geef integrale visie mee aan management
- Zorg dat je een goede ambassadeur hebt voor het taakgebied
- Geef goede boodschap mee aan relatiebeheerders met gemeente
- Neem bestuurders mee naar een voorlichting
- Maak jezelf minder afhankelijk van gemeente financiering (zoek andere potjes)
- Maak geldstromen duidelijk: afbakening landelijk en lokaal: interactie

Uitwisseling in groepen

9

Vier groepen:

- Agendering van seksuele gezondheid in de gemeente
- Publiek-private samenwerking op seksuele gezondheid in de gemeente
- Geïntegreerde aanpak van seksuele gezondheid in de gemeente
- Pijlers van beleid voor seksuele gezondheid in de gemeente

Terugkoppeling uit groepen 1

10

Agendering:

- Blijf betrokken bij besluitvormings processen
- Zorg dat je weet wie relevante managers, beleidsambtenaren en wethouders zijn: ken ze goed en ga er op af!
- Zorg naast cijfers ook voor een verhaal: quotes, cases: maak het voelbaar
- Neem seksuele gezondheid mee in onderzoek: gebruik resultaten voor agendering
- Laat burgers en veldpartijen duidelijk maken hoe belangrijk ze taakgebied vinden

Terugkoppeling uit groepen 2

11

Publiek-private samenwerking:

- Acquisitie andere middelen naast reguliere subsidie gemeente: relatief nieuw
- Maak acquisitieplan
- Kijk breed om je heen welke aanknopingspunten je hebt met private partijen
- Overweeg vragen vergoeding voor geleverde diensten
- Zorg voor goede contracten: wees bewust van ethiek
- Laat je inspireren door voorbeelden van anderen (bv jongeren op gezond gewicht, werkt met Mars en McDonalds)

Terugkoppeling uit groepen 3

12

Geïntegreerde aanpak:

- Zorg dat je zichtbaar (onmisbaar!) bent bij de andere beleidsterreinen
- Dilemma: hoe krijg je tijd/prioriteit hier voor?
- Maak gebruik van een incident om de schakels in de keten te laten zien en het belang van primaire preventie
- Informeer en betrek de beleidsmedewerkers die in contact staan met de gemeente
- Regel insprekers die plannen van GGD ondersteunen

Terugkoppeling uit groepen 4

13

Pijlers van beleid:

- Relatief nieuw begrip: lees beschrijving in thema deel seksuele gezondheid in Handreiking Gezonde Gemeente
- Pijlers maken duidelijk: grootste kans zit in versterken samenhang
- Maak duidelijk welk pakket nodig is om concrete resultaten (bv vindpercentage soa) te behalen
- Zoek best practices van andere regio's
- Gebruik partners in andere pijlers dan gezondheid voor verzamelen cijfers en signalen

Peiling 2

14

Aan het eind van de workshop werd de deelnemers opnieuw gevraagd:

Zijn er kansen voor seksuele gezondheid in gemeentelijk beleid?

Ja!

Zeggen alle deelnemers

Afsluiting

15

- Neem vooral document met tips mee
- Laat ons weten als je een gemeente kent die een extra signaal kan gebruiken over het belang van seksuele gezondheid
- 2e helft december: actualisatie themadeel seksuele gezondheid, met nog meer best practices en praktijkbeschrijvingen!
- Je vindt het themadeel seksuele gezondheid op:
<http://www.loketgezondleven.nl/settings/gezonde-gemeente/seksuele-gezondheid/>
- Voor vragen of advies, tips en suggesties:
  - Cor Blom: cblom@soaaid.nl
  - Ineke van der Vlugt:
i.vandervlugt@rutgerswvf.nl

